

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **S. L.**, bývajúceho v S., zastúpeného JUDr. D. M., advokátom so sídlom v B., proti odporkyni **A. L.**, bývajúcej v D., o **zapretie otcovstva**, vedenej na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 4 C 156/2008, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 4. septembra 2008 sp. zn. 19 Co 174/2008, rozhodol

t a k t o :

Dovolanie navrhovateľa **o d m i e t a** .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom rozsudkom zo 6. mája 2008, č. k. 4 C 156/2008-54 zamietol návrh navrhovateľa o určenie, že nie je biologickým otcom odporkyne. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že navrhovateľovi márne uplynula šesťmesačná prekluzívna lehota na podanie návrhu na zapretie otcovstva uvedená v § 57 ods. 1 Zákona o rodine účinného do 31. marca 2005. Navrhovateľ sa totiž dozvedel o tom, že z jeho manželstva s A. L. sa narodilo dieťa A., najneskôr z rozsudku Okresného súdu v Trnave z 19. februára 1988, ktorý mu bol doručený do vlastných rúk 2. marca 1988. Šesťmesačná prekluzívna lehota na podanie návrhu na súd o zapretie otcovstva mu uplynula 2. septembra 1988, pričom návrh na súd podal až 3. augusta 2007. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnej odporkyni nepriznal náhradu trov konania z toho dôvodu, že si ich náhradu neuplatnila, resp. jej žiadne trovy v konaní nevznikli.

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo 4. septembra 2008 sp. zn. 19 Co 174/2008 na odvolanie navrhovateľa potvrdil rozsudok prvostupňového súdu. Stotožnil sa

so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že odporkyňa náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal včas dovolanie navrhovateľ. Namietal, že konanie je postihnuté vadou podľa § 237 písm.e/ O.s.p. S poukazom na uvedenú vadu dovolanie odôvodnil § 241 ods. 2 písm.a/ a c/ O.s.p. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odporkyňa sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania sú upravené v ustanoveniach § 237, § 238 a § 239 O.s.p. V ustanovení § 237 O.s.p. sú stanovené podmienky prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu. Ustanovenie § 238 O.s.p. upravuje dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme rozsudku a v ustanovení § 239 O.s.p. sú uvedené dôvody prípustnosti dovolania, ktoré smerujú proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme uznesenia.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Podmienky prípustnosti dovolania bolo preto potrebné skúmať v zmysle § 238 O.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné, ak smeruje proti rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu

vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V prejednávanej veci dovolanie nesmeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie podľa § 238 ods. 1 O.s.p. preto nie je prípustné. Nejde ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože odvolací súd v tejto veci nerozhodoval (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Nejedná sa ani o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Dovolanie preto podľa § 238 O.s.p. prípustné nie je.

S prihliadnutím na námietku dovolateľa, ale tiež vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z väd uvedených v § 242 ods. 1 O.s.p., neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou vadou v zmysle § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom). Treba zdôrazniť, že prípustnosť dovolania nie je založená už tým, že účastník určitú vadu konania tvrdí, ale až zistením, že konanie je takou vadou skutočne postihnuté.

Dovolateľ v dovolaní nenamietal, že by v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 písm.a/ až d/ a f/ až g/ O.s.p. a existencia procesnej vady takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na obsah dovolania, odvolací súd osobitne skúmal, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté vadou podľa § 237 písm.e/ O.s.p.

Podľa § 237 písm.e/ O.s.p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný.

Vada v zmysle uvedeného ustanovenia spočíva v tom, že súd koná a rozhodne bez návrhu na začatie konania v takej veci, v ktorej bolo možné začať konanie iba na základe návrhu na začatie konania, t.j. v nedostatku jednej z procesných podmienok konania.

Dovolateľ túto vadu konania videl v tom, že súd sa nezaoberal jeho návrhom, ktorým sa domáhal podľa § 80 písm.c/ O.s.p. určenia, že právny stav (že je tzv. matrikovým otcom odporkyne) je v rozpore so skutočným stavom (že nie je biologickým otcom odporkyne), resp. určenia, že právny vzťah tu nie je, ale jeho návrh posúdil ako návrh na zapretie otcovstva podľa zákona o rodine, o ktorom potom konal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní namietanej vady dospel k záveru, že sudy sa dovolateľom namietanej vady konania nedopustili.

V posudzovanej veci z obsahu spisu vyplýva, že dovolateľ 3. augusta 2007 podal na Okresný súd Trenčín návrh na začatie konania, označený ako návrh na začatie konania podľa § 80 písm.c/ O.s.p. a navrhol súdu vydať rozsudok, ktorým určí, že nie je biologickým otcom odporkyne.

Občiansky súdny poriadok v § 79 ods. 1 a v § 42 ods. 3 O.s.p. určuje náležitosti návrhu. Okrem iného musí byť z neho zjavné, čoho sa navrhovateľ domáha (petit). V petite uvedie, ako by podľa neho mal súd rozhodnúť. Zároveň ním určuje súdu medze toho, o čom a ako má rozhodnúť.

Z podaného návrhu je zrejmé, že dovolateľ tým, že sa domáhal určenia, že nie je biologickým otcom odporkyne, ktorá sa narodila počas jeho manželstva s A. L., a ktorému podľa zákona o rodine svedčilo otcovstvo v zmysle § 51 ods. 1 Zákona o rodine, zapieral otcovstvo. Konanie bolo teda začaté na základe návrhu dovolateľa a sudy ho správne posúdili podľa jeho obsahu ako návrh na zapretie otcovstva vyplývajúceho zo Zákona o rodine.

Dovolací súd sa stotožňuje s právnym záverom odvolacieho súdu, podľa ktorého Občiansky súdny poriadok ako procesný predpis v § 80 obsahuje iba príkladný výpočet možných procesných návrhov na začatie konania v občianskom súdnom konaní. Konkrétny právny vzťah účastníkov potom súd posudzuje podľa príslušného hmotnoprávneho predpisu. V prejednávanej veci bolo potrebné právny vzťah posúdiť podľa Zákona o rodine č. 94/1963 Zb., ktorým boli súdy pri svojom rozhodovaní viazané (čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky).

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolanie navrhovateľa smerovalo proti rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému prípustné podľa § 238 O.s.p. nie je; keďže neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.), bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 1 písm.c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 a § 224 ods. 1 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože odporkyni v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. novembra 2009

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

